

B O G A N M E L D E L S E R

National Income Statistics of various Countries 1938-47. Udgivet af *Statistical Office of the United Nations*, New York. 1948, 150 sider. Pris: 10.00 sv. fr.

Når det har været muligt nu (oktober 1948) for United Nations at offentliggøre et oversigtsværk over nationalindkomsten i forskellige lande, »National income statistics of various countries 1938-47« skyldes det, at der i de sidste 10-15 år i ikke så få lande har været arbejdet målbevidst med udformningen af nationalindkomstbegreberne og med de statistiske opgørelser af de forskellige størrelser. Det viser sig da også, at ialt 39 lande har bidraget med ret indgående oplysninger for perioden 1938-47 og endog 50 lande med mere summariske oplysninger for perioden 1929-1947.

Værkets hovedformål har været at offentliggøre tal for de enkelte lande om nationalindkomsten og dennes fordeling.

Da de enkelte lande ikke har arbejdet efter et fælles teoretisk skema, har det været nødvendigt i United Nations oversigtsværk at anvende et kapitel på en kort teoretisk fremstilling af de forskellige størrelses begrebmæssige indhold, og dernæst har man, meget naturligt, i et andet kapitel undersøgt, i hvilket omfang de af de enkelte lande opstillede tal begrebmæssigt er kommensurable.

Endelig har man efter den talmæssige gennemgang af nationalindkomsten og dens fordeling for de enkelte 39 lande i et kapitel anført visse forslag, der skulle muliggøre, at de enkelte landes tal for fremtiden skulle blive endnu mere sammenlignelige.

Værkets største betydning må siges at ligge i, at der herigennem er samlet meget interessant statistisk materiale, medens den teoretiske diskussion af begreberne trods alt kommer noget i anden række og iøvrigt er ret

konventionel. Dette forklarer måske også, hvorfor man overhovedet ikke har forsøgt at indarbejde begrebsapparatet i et nationalregnskabssystem (Social Accounts).

Efterhånden som flere og flere lande vel vil gå over til opstilling af nationalbudgetter, vil det utvivlsomt være overmåde nyttigt, om en gennemgang af de forskellige begreber måtte blive knyttet til nationalregnskabet, således som det er sket i J. R. N. Stones redegørelse »Definition and Measurement of the National Income and Related Totals«, der indgår som et appendix til en rapport udarbejdet af en statistisk komité under Folkeforbundet i 1945 »Measurement of National Income and the Construction of Social Accounts«.

Det materiale, der ligger til grund for beregningerne er af vidt forskellig værdi. Nogle lande har en fortrinlig statistik at bygge på, medens det statistiske grundlag for andre lande er meget ufuldstændigt. Eksempelvis kan det nævnes, at for Kina, hvor der foreligger tal fra 1931 til 1936, er det kun et år, hvor man har foretaget egentlige beregninger, nemlig for 1933, medens tallene for de øvrige år fremkommer gennem visse ekstrapolationer. Iøvrigt skal jeg ikke komme nærmere ind på de enkelte landes statistik.

Ved begrebsdiskussionen tager man udgangspunkt i nationalindkomsten »at factor cost«, og motiveringen er den, at nationalindkomsten »at factor cost« i modsætning til nationalindkomsten til markedspris ikke ændres, selvom der sker ændringer i de indre skatters omfang.

Dette rigtige synspunkt synes dog at tillægges al for stor vægt, når det erindres, at den væsentligste opdeling af nationalindkomsten, nemlig på konsum og investering m. v., må foretages i markedspriser.

B O G A N M E L D E L S E R

National Income Statistics of various Countries 1938-47. Udgivet af *Statistical Office of the United Nations*, New York. 1948, 150 sider. Pris: 10.00 sv. fr.

Når det har været muligt nu (oktober 1948) for United Nations at offentliggøre et oversigtsværk over nationalindkomsten i forskellige lande, »National income statistics of various countries 1938-47« skyldes det, at der i de sidste 10-15 år i ikke så få lande har været arbejdet målbevidst med udformningen af nationalindkomstbegreberne og med de statistiske opgørelser af de forskellige størrelser. Det viser sig da også, at ialt 39 lande har bidraget med ret indgående oplysninger for perioden 1938-47 og endog 50 lande med mere summariske oplysninger for perioden 1929-1947.

Værkets hovedformål har været at offentliggøre tal for de enkelte lande om nationalindkomsten og dennes fordeling.

Da de enkelte lande ikke har arbejdet efter et fælles teoretisk skema, har det været nødvendigt i United Nations oversigtsværk at anvende et kapitel på en kort teoretisk fremstilling af de forskellige størrelses begrebmæssige indhold, og dernæst har man, meget naturligt, i et andet kapitel undersøgt, i hvilket omfang de af de enkelte lande opstillede tal begrebmæssigt er kommensurable.

Endelig har man efter den talmæssige gennemgang af nationalindkomsten og dens fordeling for de enkelte 39 lande i et kapitel anført visse forslag, der skulle muliggøre, at de enkelte landes tal for fremtiden skulle blive endnu mere sammenlignelige.

Værkets største betydning må siges at ligge i, at der herigennem er samlet meget interessant statistisk materiale, medens den teoretiske diskussion af begreberne trods alt kommer noget i anden række og iøvrigt er ret

konventionel. Dette forklarer måske også, hvorfor man overhovedet ikke har forsøgt at indarbejde begrebsapparatet i et nationalregnskabssystem (Social Accounts).

Efterhånden som flere og flere lande vel vil gå over til opstilling af nationalbudgetter, vil det utvivlsomt være overmåde nyttigt, om en gennemgang af de forskellige begreber måtte blive knyttet til nationalregnskabet, således som det er sket i J. R. N. Stones redegørelse »Definition and Measurement of the National Income and Related Totals«, der indgår som et appendix til en rapport udarbejdet af en statistisk komité under Folkeforbundet i 1945 »Measurement of National Income and the Construction of Social Accounts«.

Det materiale, der ligger til grund for beregningerne er af vidt forskellig værdi. Nogle lande har en fortrinlig statistik at bygge på, medens det statistiske grundlag for andre lande er meget ufuldstændigt. Eksempelvis kan det nævnes, at for Kina, hvor der foreligger tal fra 1931 til 1936, er det kun et år, hvor man har foretaget egentlige beregninger, nemlig for 1933, medens tallene for de øvrige år fremkommer gennem visse ekstrapolationer. Iøvrigt skal jeg ikke komme nærmere ind på de enkelte landes statistik.

Ved begrebsdiskussionen tager man udgangspunkt i nationalindkomsten »at factor cost«, og motiveringen er den, at nationalindkomsten »at factor cost« i modsætning til nationalindkomsten til markedspris ikke ændres, selvom der sker ændringer i de indre skatters omfang.

Dette rigtige synspunkt synes dog at tillægges al for stor vægt, når det erindres, at den væsentligste opdeling af nationalindkomsten, nemlig på konsum og investering m. v., må foretages i markedspriser.

Det er man da også klar over, således som det fremgår nærmere på side 6, hvor nationalindkomsten »at factor cost« efter den funktionelle fordeling er sat overfor dels nationalproduktet »at factor cost« d. v. s. de enkelte erhvervs bidrag og dels nationaludgiften (»at factor cost«) d. v. s. en fordeling på konsum og investering, der dog selvsagt må gives i markedspriser. For at få talmæssig overensstemmelse mellem nationalindkomsten »at factor cost« og nationaludgiften har man derfor fra fordelingen på konsum og investering måttet fradrage de indirekte skatter plus subventioner, hvorved man kommer ned fra markedsprisen til kostprisen.

I appendix III er anført beregninger over nationalindkomsten (i faste priser). Dette har foranlediget, at man nærmere har diskuteret, hvorledes sådanne omregninger bør og kan foretages. Der peges på, at man kan vælge to hovedfremgangsmåder. 1) Man kan prøve at deflatere »national expenditure« på dens forskellige undergrupper: konsum, indenlandsk investering og udførselsoverskud m. v. 2) Man kan prøve ved forskellige produktionsindeks m. v. at beregne nationalindkomsten indenfor de enkelte erhverv udtrykt i mængde. Det betones, at de således skitserede beregningsmetoder ikke kan føre til samme resultat. Det skal bemærkes, at Det statistiske Departement har anvendt begge fremgangsmåder.

Ved Valget af deflateringsfremgangsmåden omtales specielt en omregning af udførselsoverskuddet til »faste priser«. Det foreslås; at når udførselsoverskuddet er positivt, bør deflateringen ske ved hjælp af eksportpristallet, medens importpristallet bør anvendes, hvis udførselsoverskuddet er negativt. Denne metode er anvendt af Det statistiske Departement. En vigtig ting, som ikke direkte behandles, er spørgsmålet om deflateringen af de indirekte afgifter. Når dette ikke er omtalt, skyldes det dog nok følgende: Hvis man ved deflateringen anvender begge de foran anførte omregningsmåder, kommer man for så vidt uden om problemet, fordi deflateringen af nationalindkomsten til kostpris vel bør foretages over erhvervene, d. v. s. efter metode 2), medens deflateringen af nationalindkom-

sten til markedspris bør ske over konsum og investering, d. v. s. metode 1).

Den forskel, der fremkommer mellem de to deflaterede tal, er dels udtryk for, at de indirekte afgifter kun indgår i markedsprisberegningen, dels udtryk for, at der iøvrigt ikke skal være overensstemmelse, fordi beregningsmetoderne er vidt forskellige.

Der er et andet omregningsproblem, der også bør nævnes, nemlig en omregning af de enkelte landes nationalindkomster til samme møntenhed f. eks. dollars. Man har ikke forsøgt en sådan omregning, idet man har været klar over, at vekselkurserne ikke kunne benyttes ved omregningen. Man trøster sig med, at i mange tilfælde vil en omregning slet ikke være nødvendig, idet det er forholdet mellem de enkelte bestanddele af nationalindkomsten, der har interesse. F. eks. en sammenligning fra land til land af konsumandelen eller opsparingskvoten o. s. v.

Sluttelig skal det nævnes, at der i appendixet også er anført en bibliografi, der dog langt fra er udtømmende. Det kan i denne forbindelse formentlig være af interesse at oplyse, at organisationen »The International Association for Research in Income and Wealth« er ved at udarbejde en meget fuldstændig bibliografi for hvert af de deltagende lande fra 1937 og fremover.

Kjeld Bjerke.

Paul Samuelson. Economics. An Introductory Analysis. Mc Graw-Hill Book Co. New York. 1948. 622 s. \$ 4.50.

Med ca. et års mellemrum har professor Paul Samuelson udgivet to bøger, hvoraf den første »Foundations of Economic Analysis« er noget af det mest matematisk-abstrakte og vanskeligt tilgængelige, der endnu er offentliggjort, mens hans nye bog »Economics. An Introductory Analysis« er en letlæselig lærebog i den elementære nationalekonomi. Da titlerne ligger nær op ad hinanden, må man passe paa at opgive nøjagtig titel, hvis man bestiller en af dem hos boghandleren. Det var jo ikke så rart, hvis man fik den forkerte.

De fleste lærebøger er temmelig ensartede og indeholder det samme med lidt forskellige ord. For Paul Samuelson er det derimod vir-